

екологічного навантаження на організм, порівняно з лейкоцитарним індексом інтоксикації.

ЛІТЕРАТУРА

1. Штабський Б.М., Гжегоцький М.Р. Ксенобіотики, гомеостаз і хімічна безпека людини. — Львів, Наутилус, 1999. — 308 с.

2. Кучерук Т.К., Демецкая А.В., Мовчан В.А., Сальникова Н.А., Горбань Л.Н. Показатель "лейкоцитарный индекс интоксикации" у работающих некоторых канцерогеноопасных производств // Гигиена труда. — 2004. — № 35. — С. 464-472.

3. Дмитруха Н.М., Білько Т.А., Короленко Т.К. Характеристика адаптаційних реакцій організму у працівників, експонованих важкими металами // Проблемы, достижения и перспективы развития мед.-биол. исслед. и практич. здравоохран. — Тр. КрГМУ. — 2007. — Т. 143. — С. 41-45.

4. Белкин А.Д., Мичурин С.В., Шульгина А.В., Архипов С.А., Бугримова Ю.С., Вербицкая Л.В. Влияние магнитного поля промышленной частоты и постоянного освещения на периферическую кровь крыс // Гигиена и санитария. — 2005. — № 5. — С. 37-40.

5. Гаркави Л.Х., Квакина Е.Б., Уклова М.А. Адаптационные реакции и резистентность организма. — Ростов-на-Дону, 1990. — 223 с.

6. Гаркави Л.Х., Квакина Е.Б., Кузьменко Т.С. Антистрессовые реакции и активационная терапия. — М., 1998. — 362 с.

7. Справочник: Лабораторные методы исследования в клинике. Под ред. Меньшикова В.В. — М.: Мед., 1987.

8. Основные показатели физиологической нормы у человека. Под ред. Трахтенберга И.М. — К.: Авиценна, 2001. — 370 с.

9. Кальф-Калиф Я.Я. О гематологической дифференциации различных форм и фаз острого аппендицита // Хирургия — 1947. — № 7. — С. 40-43.

АКАДЕМІК ЮРІЙ ІЛЛІЧ КУНДІЄВ

До 80-річчя від дня народження

У 1967 році Ю.І. Кундієв захистив докторську дисертацію "Гігієнічне значення всмоктування фосфорорганічних пестицидів через шкіру", а у 1969 році отримав звання професора за фахом "Гігієна і профзахворювання". У 1977 році йому було присвоєно звання "Заслужений діяч науки УРСР", у 1974 р. — він став членом-кореспондентом АН УРСР.

Ю.І. Кундієв є визначним вченим-гігієністом, широко відомим у світі, який протягом 55 років трудової діяльності вніс значний вклад у розробку низки пріоритетних проблем та нових наукових напрямків медицини праці, токсикології та медичної екології. З його ім'ям пов'язані фундаментальні дослідження механізмів всмоктування хімічних речовин (пестицидів) крізь шкіру, формулювання принципів та методів оцінки резорбтивної дії отруйних речовин, вдосконалення методів профілактики. Ю.І. Кундієв багато зробив для розвитку гігієни праці у сільськогосподарському виробництві, епідеміології професійних захворювань. Теоретичні і експериментальні розробки, виконані під його керівництвом, широко використовуються при вирішенні конкретних завдань загальнодержавного значення. Зокрема, за участі вченого створена та успішно розвивається система санітарного законодавства України у галузі гігієни праці, результати його наукових досліджень використані при обґрунтуванні закону України "Про санітарно-епідеміологічне благополуччя", у розробці понад 200 гігієнічних нормативів та регламентів.

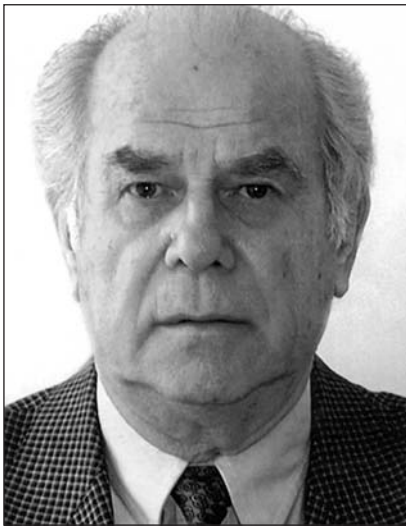
Кундієв Ю.І. — активний учасник ліквідації аварії на ЧАЕС. За його ініціативою у 1986 році було розпочато роботи, результати яких мали

важливе значення для збереження здоров'я населення. Зокрема, він обґрунтував негайну зупинку льонопереробних підприємств на забрудненій території, визначив ступінь забруднення території свинцем та його вплив на здоров'я. Одразу після аварії Кундієв Ю.І. разом з іншими вченими інституту обґрунтував концепцію комбінованої дії на здоров'я населення суми факторів: радіонуклідів, а також свинцю, пестицидів, стресу. Було розроблено також гігієнічні вимоги до тракторів Т-150 для роботи у районах з підвищеним рівнем вмісту радіонуклідів у ґрунті.

У 1996 році розпочалося спільне українсько-американське епідеміологічне дослідження радіаційної катаракти у ліквідаторів аварії на ЧАЕС (UACOS). Керівником цього масштабного проекту від української сторони став Кундієв Ю.І. Результати здійсненого дослідження мають винятково важливе значення для розвитку радіаційної офтальмології та радіаційної гігієни.

Загальний науковий доробок Ю.І. Кундієва знайшов відображення у понад 500 наукових публікаціях (серед яких 28 монографій) і є суттєвим внеском у скарбницю наукових знань України. Розроблене ним разом з академіком Л.І. Медведем керівництво "Гігієна праці у сільськогосподарському виробництві" у 1982 році було відзначено премією АМН СРСР ім. Ф.Ф. Ерісмана.

За створення підручника "Загальна гігієна" (1996) та за цикл робіт "Важкі метали як небезпечні для людини забруднювачі довкілля України: медико-екологічні дослідження, обґрунтування та досвід впровадження профілактичних заходів" (2002) Ю.І. Кундієв був удостоєний Державних премій України у галузі науки і техніки.

НАШІ ЮВІЛЯРИ

Під керівництвом Ю.І. Кундієва підготовлено й успішно захищено майже 50 докторських і кандидатських дисертацій. Багато його учнів нині очолюють інститути, лабораторії, завідують кафедрами.

Юрій Ілліч Кундієв — член Постійного комітету експертів ВООЗ з безпечного застосування пестицидів, національний кореспондент ЮНЕП Кемікалс, член бюро Європейського форуму з біоетики.

Кундієв Ю.І. — один із засновників відділення проблем медицини Національної академії наук України (1990) та Академії медичних наук України (1993). З 1990 по 1995 роки він — академік-секретар згаданого відділення; нині є радником Президії НАН України і віце-президентом АМН України, головою комісії з біоетики при Кабінеті Міністрів України.

Його внесок у розвиток гігієнічної науки високо оцінено у кількох країнах світу — Юрій Ілліч обраний почесним членом Чехословацького медичного товариства ім. Яна Е. Пуркин'є, Товариства медицини праці Польщі, Товариства гігієни і охорони праці Німеччини. У 1983 році його було нагороджено Почесним Золотим знаком товариства німецько-радянської дружби, а 1986 року — Почесною грамотою Союзу радянських товариств дружби і культурних зв'язків з закордонними країнами.

Кундієв Ю.І. проводить велику науково-організаційну роботу з планування та коор-

динації наукових досліджень як голова Проблемної комісії МОЗ та АМН України "Гігієна праці та профзахворювання", заступник голови Наукової ради при Президії АМН України з теоретичної та профілактичної медицини та член Вченої ради МОЗ України.

Упродовж багатьох років вчений був членом головної редколегії "Української радянської енциклопедії", співредактором розділу "Гігієна" "Великої медичної енциклопедії". Останнім часом тісно співпрацює з головною редакцією зі створення "Енциклопедії сучасної України". Він є членом редколегій багатьох міжнародних часописів — "International Journal of Occupational Medicine and Environmental Health" (США), "International Journal of Occupational and Environmental Health" (Польща), "Медицина труда и промышленная экология" (Російська Федерація), а також провідних періодичних українських медичних видань — "Врачебное дело", "Журнал Академії медичних наук", "Діагностика і лікування". 2005 року за його ініціативою було засновано часопис "Український журнал з проблем медицини праці", над яким він працює як головний редактор. За редакцією Ю.І. Кундієва видано низку посібників, книг та 35 випусків міжвідомчої збірки "Гігієна праці".

Протягом одинадцяти років Юрій Ілліч є активним учасником переговорного процесу з Роттердамської конвенції стосовно заборони торгівлі високотоксичними речовинами, зокрема небезпечними пестицидами. У 2006 р. ЮНІСЕФ відзначило Кундієва Ю.І. за особистий видатний внесок та відданість справі захисту прав дитини в Україні.

Кундієв Ю.І. завжди вдало поєднував наукову, науково-організаційну роботу з активною громадською діяльністю. Починаючи з 1971 р. він є першим заступником голови правління Українського і головою Київського міського і обласного наукових Товариств гігієністів і санітарних лікарів, членом міжнародного Комітету з питань науки і культури НАН України, членом Президії Федерації вчених України, з 1991 р. очолює това-

риство дружби "Україна-США", є членом комісії України у справах ЮНЕСКО.

Вагомий особистий внесок Кундієв Ю.І. зробив у розвиток медичної науки, розробку і впровадження засобів масової профілактики захворювань, у роботу багатьох міжнародних організацій (ВООЗ, МОП, ЮНЕП, ЮНІСЕФ та ін.). Його громадську діяльність було гідно оцінено державою: у 1971 р. його нагороджено орденом Трудового Червоного Прапора, у 1977 р. присвоєно звання "Заслужений діяч науки УРСР", у 1986 р. нагороджено орденом "Дружба народів", а у 2002 р. — орденом незалежної України "За заслуги" III ступеня.

Очолуваний Кундієвим Ю.І. Інститут медицини праці АМН України нині є однією з провідних наукових гігієнічних установ України, центром співпраці з ВООЗ. У складних умовах перехідного періоду інститут ефективно реалізує свій високий науковий потенціал, продовжує розвивати традиції української школи гігієністів.

Юрій Ілліч Кундієв продовжує творчо працювати. Останнім часом особливу увагу він приділяє вихованню молодих науковців, всіляко підтримує їх, створює можливості для самостійної творчої роботи, вбачаючи у цьому запоруку майбутнього розвитку гігієнічної науки. Йому притаманні висока працездатність, відданість справі, відчуття нового, вимогливе ставлення до себе і колег, принциповість, доброзичливість, скромність. Саме ці риси характеру здобули йому авторитет і повагу. Для нього вирішальне значення має добре ставлення колег та друзів. Незважаючи на труднощі, що виникали на його життєвому шляху, він завжди був і залишається оптимістом.

З нагоди ювілею Інституту медицини праці АМН України, Інституту гігієни та медичної екології імені О.М. Марзєєва АМН України, Наукового товариства гігієністів України, редколегія журналу «Довкілля та здоров'я», наукова громадськість країни щиро вітають Юрія Ілліча і бажають йому міцного здоров'я та довгих років творчої наукової праці.